

Pro tiskovou konferenci ASORKD 7. 7. 2016 k vývozu Slovanské epopoje do Asie

VLIV TRANSPORTU A ZMĚNY KLIMATU NA MALBY 19. A 20. STOLETÍ. Zaostřeno na dílo Alfonse Muchy „Slovanská epopoj“

VYSTAVENÍ PLÁTEN ZA ŽIVOTA ALFONSE MUCHY

I. Výstava 27. 4. 1919

KLEMENTINUM – letní refektář (Almanach Slovanské epopoje uvádí 11 obrazů)

Bylo vystaveno 5 pláten:

1. Slavnost Svantovitova na Rujaně
2. Zrušení nevolnictví na na Rusi
3. TRIPTYCH:
 - a. Kázání Husovo v kapli Betlémské
 - b. Milíč z Kroměříže
 - c. Schůzka na křížkách

II. Výstava 18. 1. 1921

The Brooklyn Museum v New Yorku

Bylo vystaveno vedle jiných děl již dříve v Klementinu vystavených 5 pláten:

1. Slavnost Svantovitova na Rujaně
2. Zrušení nevolnictví na na Rusi
3. TRIPTYCH:
 - a. Kázání Husovo v kapli Betlémské
 - b. Milíč z Kroměříže
 - c. Schůzka na křížkách

III. Výstava 21. 9. 1928

Velká dvorana paláce Pražských veletrhů

Slovanská epopoj – vystaveno 19 obrazů

Nevystaveno plátno: Přísaha omladiny u slovanské lípy (nedokončena) - nebyla nikdy dokončena

IV. Výstava 1. 6. – 30. 9. 1930

Velká dvorana Výstavního paláce v Brně

Slovanská epopoj – vystaveno 19 obrazů

Opět mimo obrazu: Přísaha omladiny u slovanské lípy

V. Výstava 27. 5. 1936

Jeu de Paume v Paříži

Společná výstava A. Muchy a Fr. Kupky - vystaveny 3 plátna Slovanské epopoje:

1. Car bulharský Symeon
2. Po bitvě u Grunwaldu
3. Mont Athos

Po zatčení gestapem v březnu 1939, byl za několik dní propuštěn a 4 měsíce nato **14. 7. 1939 Alfons Mucha zemřel** v Praze.

PŘESUNY PLÁTEN A VÝSTAVY SLOVANSKÉ EPOPEJE PO SMRTI A. MUCHY

1939 – 1945 za války **stočené a uložené v zámku Slatiňany u Chrudimi**

1946 – schválila městská rada převoz obrazů ze Slatiňan do Prahy, neboť MZ zřizovalo ve Slatiňanech hřebčinec

1947 – intervenuje u pražského primátora paní Marie Muchová za splnění závazku Obce pražské k trvalé expozici Epopeje

1948 odepisují výtvarné spolky na dotaz Presidia hl. m. Prahy:

SČVU (14. 11. 1948) Jindřich Chaloupecký – **nedoporučuje**, pokládá Muchovo dílo za ideologicky nesprávně postavené

JEDNOTA UMĚLCŮ VÝTVARNÝCH V PRAZE (16.11.1948) - **doporučuje** novou stavbu na území Vyšehradu, vedle letohrádku Hvězda, v bývalém ateliéru prof. Kafky vedle Prašného mostu

MÁNES (18. 11. 1948) Arnošt Paderlík, Jaroslav Frágnér – **doporučují oddálení vystavení SE**, neboť ostatní díla XIX.stol. nemají stálou expozici

1949/1950 Epopej převezena do Prahy a uložena v prostorách holešovické Masarykovy školy v suterénu – aktuální zpráva z r. 1950, která se vztahuje přímo k tomuto místu uložení

1950 – zájem o umístění Epopeje projevují další místa (Zbiroh, Moravský Krumlov)

1950 předává Hlavní Město Praha **Slovanskou epopej** Moravskému Krumlovu, kde v následujících letech probíhají opravy, hlavně Rytířského sálu 1954 a později kaple, aby obrazy mohly být vystaveny. Rekonstrukce se táhne a stočená plátna na válcích zde leží 10 let, v zámku je i vojenská správa a ta postupně uvolňuje další prostor, aby 1957 mohla proběhnout oprava štukatérská. Vojenská správa zůstala na zámku do roku 1959. Koncem padesátých let se Jiří Mucha syn A. M se svou ženou Geraldinou, svou sestrou Jarkou a jejím mužem Vladimírem Teršem vypravili do Krumlova, kde v sále bylo mnoho rolí... Jiří nechal jedu z nich Vladimírem Teršem rozbít to „Schůzka na Křížkách“. Vladimír Terš uvedl, že nečekal v jak dobrém stavu plátno bylo...

(z *Almanachu SE str. 76 autor Pavel Nosek*)

1962 – 1963 restaurováno prvních 9 pláten –restaurování provedli: Jaroslava Muchová- Teršová, dcera A. M., která otci pomáhala a znala složení barev používaných malířem a její manžel Vladimír Terš

4. 8. 1963 restaurované obrazy vystaveny v zámku Moravský Krumlov – stálá expozice obrazů:

Slované v pravlasti, Zavedení slovanské liturgie, Slavnost Svantovítova, Car Simeon bulharský, Kázání mistra Jana Husi v kapli Betlémské, Schůzka na Křížkách, Bitva u Grünvaldu, Bratrská škola v Ivančicích a Zrušení nevolnictví na Rusi

1963 – SÚPOP v Praze pověřen přezkoumáním vhodnosti – nevhodnosti umístění pláten

1964 – MK sděluje Národnímu výboru města Prahy: *“ Na základě dohody MNV Moravského Krumlova s tehdejším pražským primátorem dr. Vackem byl do krumlovského zámku převezen obrazový cyklus Alfonse Muchy Slovanská epopej, aby tam byl instalován. O stavu cyklu a vhodnosti, lépe řečeno nevhodnosti jeho umístění bylo s vámi několikrát jednáno, a také vaši pracovníci se byli v Moravském Krumlově se situací seznámit. V r. 1963 byl námi SÚPOP v Praze pověřen úkolem přezkoumat možnost umístění kompletního cyklu v některé památkové budově, protože v Moravském Krumlově není pro tento účel dostatečně rozsáhlá závěsná plocha. “*

Dále MK konstatuje, že není restaurováno ještě dalších 11 pláten a seznamuje se stanoviskem SÚPOP: *“... Spřihlédnutím k tomu, že současné hodnocení díla A. Muchy v zahraničí je velmi vysoké, bude třeba vyřešit definitivní umístění cyklu v celku... “* dále doporučuje:

- a) umělecko-historické zhodnocení cyklu
- b) výstavbu budovy pro tyto účely

1963 – 1968 restaurováno zbylých 11 pláten

Zpráva o restaurování obrazů I. etapy: O. Míša- Číla, R. Polák, VI. Terš

Zpráva o restaurování obrazů II. etapy: O. Míša- Číla, R. Polák, VI. Terš

1968 - zámek Moravský Krumlov první výstava všech 20 obrazů

1980 - Grand Palais Paris - 18 obrazů

1980 - Mathilienhöhe Darmstadt - 18 obrazů

1980 - Jízdárna Pražského hradu- 4 obrazy

1980 - Brno, Moravská galerie - 1 obraz
1980/1981 Mirbachův palác Bratislava (J. Smejkalová)
1989 - Kassel – Museum Fridericianum – 4 obrazy
1989 - 1992 – Tokio a 20 dalších míst v Japonsku – 1 obraz a studie = výstava k Výročí 50 let úmrtí
1994 - Kremž – Kunsthale „Das Slawische Epos“ – celý cyklus
1995 - 1997 Tokio a 10 dalších míst v Japonsku – 1 obraz
1998 - San Diego a 6 dalších míst v USA – 1 obraz (malá verze z americké sbírky) + 10 studií
1998/1999 – Stockholm, Statens historiska museer – 4 obrazy
1999 - Prostějov – Museum – 2 obrazy
2002 - Bratislava – Městské museum – 1 obraz
2002 - Blava – Museum – 1 obraz
2009/2010 – Vídeň – Belveder, Montpellier- Musée Fabre, Mnichov – Kunsthalle – 2 obrazy

Rozměrná plátna jsou napnuta snímána na připravenou volnou plochu na igelitové plachty, pro přepravu navinuta na dřevěných bubnech malbou navrch, prokládána ochranným papírem (restaurátor Pavel Kobylka, který o plátna pečoval 18 let). Bedny jsou vyrobené z laťovky a vystlány 6 cm vystýlkou pro stabilizaci teploty (princip polystyrénu) jako tepelné izolace. Válec s plátnem je vložen do bedny, tak aby zapadl dovnitř bez možnosti pohybu. Změří se teplota a vlhkost. Po té se přiklopí víko a upevní šrouby.

Odborný převoz zajišťují společnosti **KUNSTRANS** nebo **Panalpina**

Přesto tvrdíme:

1. Žádná byť nejmodernější technika nezabrání degradaci díla.
2. Neexistuje technologie, aby si plátno dlouhodobě myslelo, že je stále ve Veletržním paláci
3. Čím více vývozu v tomto případě, tím méně ALFONSE MUCHY
4. Kromě úbytku barevné vrstvy z povrchu plátna stálým natáčením pro převoz jsou velkým nebezpečím **plísně** – odborně houby, které klišová vrstva plátna přirozeně láká. Kliš rubu obrazů přitahuje nejen plísně, ale také veškeré škůdce.

Viz text akad. mal Ludmily Kaprasové

Kdo se pod tato nebezpečí z MHMP podepíše?

Na začátku roku 1936 dospěla Rada města Prahy k nadčasovému rozhodnutí, kdy na základě rozsahu poškození obrazů po návratu z výstavy v Paříži nedoporučila jejich další vývoz do zahraničí.

Po 80-ti letech Rada města schválila memorandum o dlouhodobé zápůjčce, místo toho, aniž by logicky domyslela následky. Nejúčinnější je tkaniny nevystavovat plísním a prostředím, kde plísně zákonitě poletují vzduchem, to znamená nevystavovat transportům a pro dílo A.Muchy vytvořit stálou expozici.

7. 7. 2016

Akad. aml. a restaurátorka Zuzana Poláková

polakova@tradicesro.com

+420 602 742 869